

**Oponentský posudek na rigorózní práci
Mgr. Michala Škudrny na téma
„Kriminalita mládeže v komparativním srovnání“**

Tato práce provádí komparaci kriminality mládeže za účelem zjištění, ve kterém státě je nejvyšší úroveň kriminality mládeže. Autor srovnává Českou republiku, Slovenskou republiku a Rakousko. Na začátku sám poznamenává, že předmětem práce není posuzování míry latentní kriminality, když tuto nelze empiricky zjišťovat. Autor věnuje v práci vždy pozornost struktuře kriminality a jejímu vývoji v čase ve srovnávaných zemích.

Autor pracuje se statistickými ukazateli, které si zjistil od různých institucí srovnávaných států. Při čtení práce si nelze nepřipomenout refrén známé písničky: „Statistika nuda je, má však cenné údaje, neklesejte na mysl, ona Vám to vyčíslí.“

Tento refrén mě napadl na začátku práce a vždy mě vytanul na mysl, při čtení dalších a dalších statistických údajů. K závěru refrénu se ještě vrátím při posuzování závěru rigorózní práce.

Autor práce si velmi dobře povšiml toho, že nelze automaticky srovnávat údaje z jednotlivých států, když jsou různé hranice trestní odpovědnosti a jsou i různé definice srovnávaných skutkových podstat trestných činů. Přesto nutno uznat, že pečlivě vymezil legální definice pojmů vztahujících se ke kriminalitě mládeže v jednotlivých úpravách. V tomto bodě mám za to, že se mohl více pozdržet u definice pojmu „věk blízký věku mladistvých.“

Autor v této souvislosti upozorňuje, že neexistuje jednotná metodika pro zpracování statistik a to ani v rámci jednoho státu. V tomto směru bych býval očekával hlubší zamyšlení, poněvadž zde autor narazil na skutečný problém, kdy i v rámci jednoho státu dostáváme do ruky několik druhů statistik pocházejících od různých orgánů, ale již nám chybí zastřešující vysvětlení popř. závěry. Již vůbec nehovořím o tom, že při vykazování statistických údajů zpravidla absolutně absentuje používání statistik a závěrů vyvozených od mezinárodních institucí.

Autor vcelku racionálně přistupuje k otázce vzestupného či sestupného trendu kriminality mládeže, když uvádí, že tento do značné míry souvisí s aktivitou a možnostmi orgánů činných v trestním řízení. V této souvislosti však nelze opomenout vcelku živý vstup do jinak převážně nudné řeči čísel v podobě výzkumu chování mládeže, kdy studenti gymnázií anonymně přiznávají trestné činnosti a tím odůvodňují vyšší latenci této trestné činnosti. Škoda, že v tomto místě nejsou více rozvedeny příčiny takového chování. Vyjma porovnávání vývoje kriminality po jednotlivých regionech tak působí jako zajímavé zjištění, že chlapci páchají trestnou činností ve skupinkách, nebo alespoň ve dvou, zatímco děvčata inklinují k individuálnímu páchání trestné činnosti. V tomto místě bych opět ale přivítal krátký výlet do psychologie mládeže, který by toto zjištění trochu více odůvodnil. Zajímavě působí srovnání struktury kriminality mezi dospělými, mladistvými a dětmi na straně 31.

S povděkem kvituji uvedení faktorů ovlivňujících kriminalitu na str. 74 a následujících. Jednotlivé důvody jsou přehledně zmíněny opět bych však přivítal zamyšlení nad tím, který z důvodů převažuje, který je určující a proč. Velkým přínosem práce je přehled programu prevence kriminality v jednotlivých zemích a zamyšlení nad jejich efektivitou.

Závěrem možno uvést, že práce má popisný charakter, což však u práce na kriminologické téma při srovnávání statistik asi ani není nijak možné. Mgr. Škudrna pracuje s dostupnými statistickými daty a tyto na několika místech vyhodnocuje, někde pátrá po příčinách. Toto považuji na práci cenné a bylo by bývalo zajímavé některé úvahy více rozvést, ostatně jak jsem již zmiňoval dříve. Během ústní obhajoby by se autor mohl zamyslet nad následujícími okruhy problémů:

- příčinami rozdílné úrovně kriminality mládeže dle sledovaných zemí a obecně příčinami kriminality mládeže
- významem snižování hranice trestní odpovědnosti
- tím, jak je kompenzováno odbourání kontrol na hranicích států EU v rámci Schengenské spolupráce

Závěrem možno konstatovat, že předložená práce splňuje obsahové a formální požadavky kladené na rigorózní práce, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

V Brně dne 23. února 2013

JUDr. Pavel Zeman